

Z A P I S N I K

Sa 42. i nastavka 42. sjednice Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu održanih 17. februara i 13. marta 2014. godine

Sjednica je počela u 10 sati i 15 minuta.

Predsjedavao je Rifat Rastoder, predsjednik Odbora.

Sjednici su prisustvovali članovi/ce Odbora: Husnija Šabović, Genci Nimanbegu, Milorad Vuletić, Veljko Zarubica, Draginja Vuksanović, Slaven Radunović, Veljko Vasiljević, Vladislav Bojović, Obrad Gojković, Snežana Jonica i Azra Jasavić.

Takođe, prisustvovali su kandidati za izbor za četiri člana Sudskog savjeta: Refik Bojadžić, mr Nikola Bulatović, prof. dr Mladen Vukčević, Laković Bego Novak, Tatjana Marković, Loro Markić, Velija Murić, prof. dr Velimir Rakočević, dr Vesna Simović-Zvicer, Đorđije Ulićević i Dobrica Šljivančanin.

Sjednici je prisustvovala i predstavnica NVO Alternativa, Milica Milonjić.

Rad sjednice pratili su predstavnici medija.

Za sjednicu je predložen sljedeći

DNEVNI RED:

Konsultativno saslušanje kandidata za izbor četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika

Predsjednik Odbora, Rifat Rastoder, otvorio je 42. sjednicu Odbora, a prije prelaska na rad po utvrđenom dnevnom redu, poslanik Husnija Šabović je naveo da je najveći dio kandidata saslušan, te da nije neophodno ponovo da se predstavljaju, pa bi u cilju racionalnosti vremena, bilo korektno čuti samo nove kandidate.

Predsjednik Odbora je podsjetio da je Skupština Crne Gore, na 12. sjednici prvog redovnog zasijedanja, dana 31. jula 2013. godine, usvojila Amandmane I do XVI na Ustav Crne Gore. Amandmanom III je izmijenjena jedna od nadležnosti Skupštine, na način da Skupština, između ostalog, bira i razrješava i četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika. Amandmanom IV izvršena je izmjena na način da u prvom glasanju dvotrećinskom većinom i u drugom glasanju tročetvrtinskom većinom svih poslanika najranije nakon mjesec dana, Skupština bira i razrješava i četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika. S tim u vezi, Skupština Crne Gore, na sjednici osmog vanrednog zasijedanja 24. septembra 2013. godine, usvojila je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Sudskom savjetu. U cilju preciziranja pojedinih odredbi ovog Zakona, koje se odnose na postupak izbora članova Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika, grupa poslanika je podnijela Predlog zakona o izmjeni Zakona o Sudskom savjetu, koji je usvojen na trećoj sjednici drugog redovnog zasijedanja 29. oktobra 2013. godine. Takođe, poslanik Rifat Rastoder je naveo da su izmjenama i

dopunama Poslovnika Skupštine Crne Gore, predviđene i nove nadležnosti Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu, na način da Odbor, podnosi Skupštini predlog za izbor četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika. Istakao je da je Odbor raspisao Javni poziv za izbor četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika, te je Odboru, do 30. januara 2014. godine, pristiglo 12 prijava, od kojih je jedna povučena. Predsjednik Odbora je istakao da je Odbor, na 40. sjednici, potvrdio ispunjenost uslova propisanih Javnim pozivom i na taj način utvrđena je lista kandidata po azbučnom redu prezimena kandidata i to su: Bojadžić Refik, mr Bulatović Nikola, prof dr Vukčević Mladen, Laković Bego Novak, Marković Tatjana, Markić Loro, Murić Velija, prof dr Velimir Rakočević, dr Simović-Zvicer Vesna, Ulićević Đorđije i Šljivančanin Dobrica. Takođe, predložio je da se kandidati ukratko predstave, da članovi Odbora postave najviše po dva pitanja, a kandidati bi naknadno bili obaviješteni o odluci Odbora. Konačno, podsjetio je da se, shodno sugestijama sa prethodnih sjednica, obratio Komisiji za sprečavanje sukoba interesa, da pokušaju pojasniti da li bi izbor kandidata iz reda advokata bio u konfliktu interesa. U Mišljenju se navodi da, u smislu Zakona o sprečavanju sukoba interesa, za člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika može biti izabrano lice koje profesionalno obavlja djelatnost advokata. Ukoliko advokat, koji je imenovan za člana Sudskog savjeta, učestvuje u raspravi i odlučivanju u stvari u kojoj on ili sa njim povezano lice ima privatni interes, dužan je da davanjem izjave o postojanju privatnog interesa o tome obavijesti ostale članove u raspravi i odlučivanju, prije svog učešća u raspravi, a najkasnije prije početka odlučivanja.

Refik Bojadžić je kratko iznio podatke iz svoje biografije i naveo da je nakon završenog Pravnog fakulteta radio kao pripravnik u službi Skupštine Izvršnog odbora opštine Bijelo Polje, nakon čega je obavljao poslove inspektora rada, bio je na čelu Komiteteta za urbanizam, građevinarstvo i stambeno komunalne poslove, kao i na čelu Izvršnog odbora opštinske Vlade. Nakon toga, obavljao je poslove opštinskog pravobranioca samoupravljanja za opštine Bijelo Polje i Mojkovac i bio je na funkciji direktora Javnog komunalnog preduzeća u Bijelom Polju, a od 1997. do 2006. godine, bio je potpredsjednik opštine Bijelo Polje, nakon čega je obavljao funkciju predsjednika Skupštine opštine Bijelo Polje, da bi, tokom 2012. godine, bio poslanik u Skupštini Crne Gore i član ovog Odbora. Trenutno je na poziciji generalnog sekretara Zajednice opština Crne Gore. Refik Bojadžić je dalje naveo da je tokom karijere, u dva mandata, bio predsjednik Komisije za razvoj lokalne samouprave, pri zajednici opština Crne Gore, zatim, u više radnih grupa koje su radile zakonodavni okvir vezano za sistem lokalne samouprave, bio je i na čelu opštinskog tima za borbu protiv korupcije u lokalnoj samoupravi i član tima za sprovođenje akcionih planova za borbu protiv korupcije u opštinama u Crnoj Gori. Što se tiče motiva za prijavu, istakao je da je za svakog pravnika to veliki izazov, čast i priznanje, ali i velika odgovornost, a on je procijenio da radnim i profesionalnim integritetom koji posjeduje, može dati kvalitetan doprinos funkciji Sudskog savjeta, kao i unaprjeđenju stanja u pravosuđu.

Nikola Bulatović je, što se tiče iskustva u struci, naveo da ima 33 godine radnog staža, bio je izabran za sudiju osnovnog i višeg suda u Podgorici, radio je kao Savezni javni pravobranilac, a od 2003. godine radi kao advokat. Što se tiče angažovanja u NVO i strukovnim organizacijama, bio je predsjednik Udruženja slobodnih pravnika Crne Gore, a trenutno je član državne Komisije za sprečavanje sukoba interesa. Nikola Bulatović je iznio činjenice o svom dugogodišnjem radu i naveo da je, kao sudiji Osnovnog suda u Podgorici, prosjek ispunjenja norme bio 150%, a u Višem sudu 200%. Što se tiče efikasnosti u radu, od devet godina provedenih u Višem sudu, na kraju sedme godine, svi predmeti su bili završeni, za preostale dvije godine ostao je možda najviše jednocifren broj, a za poslednje tri godine, za predmete koje je imao u radu, svaka presuda bila je napisana u roku od 15 dana. S tim u vezi, istakao je da, od preko 200 sudija u Crnoj Gori, ako se nađe jedan koji je do 2001. godine imao bolje rezultate od njega, napustio bi eventualno članstvo u Sudskom savjetu i ostavio advokaturu. Što se tiče načina izbora sudija, smatra da postojeća rješenja nijesu baš najbolja, iz razloga što je on zagovornik teze da sudije treba da bira Skupština, pogotovo što se kod skupštinskog izbora omogućava javnost praćenja zašto je neko izabran, a neko ne i onemogućava se zatvorenost sudstva unutar sebe, jer, po njemu, nije normalno da sudije biraju sami sebe, kao ni da član Vlade bira sudije. Kada je riječ o pojmu ugledan pravnik, mišljenja je da nema definicije do kraja šta to znači i ko to treba i može da bude, pa se sve svodi na pojedinačna tumačenja ili na kraju šta neko misli o samom sebi. Iz tog razloga se i prijavio, jer je legalista koji poštuje postojeći sistem. Na kraju je naveo da Sudski savjet treba javno da objavi kriterijume za izbor sudija, da najmanje jednom godišnje ocjenjuje i kontroliše rad svakog sudije pojedinačno, kao i da preduzme mjere da zaštiti sudstvo od vaninstitucionalnog uticaja.

Prof. dr Vukčević Mladen je naveo da neće ponavljati ono što je rekao prilikom prošlog susreta, iz razloga što je to dato u pisanoj formi, a o razlozima prijave, istakao je da je to profesionalni izazov, na šta ga je obavezivala činjenica kao predsjednika Udruženja pravnika Crne Gore. Što se tiče postojećeg rješenja, smatra da je dobro i u formalnoj i u suštinskoj ravni, iz razloga što, suštinski, nema simbioze između člnika Vrhovnog suda i predsjednika Sudskog savjeta, već postoji unutrašnja dioba unutar sistema sudske vlasti. Na kraju, mišljenja je da je dobro što nemamo sudokratiju, mogućnost da sudije same odlučuju o tome ko će biti naredne sudije, već imamo dosljedno ispoštovan princip zastupljenosti onih koje bira Parlament. Takođe, naveo je da se lično i profesionalno smatra ostvarenim, jer će uskoro biti biran u zvanje vanrednog profesora, a današnji razgovor doživljava kao profesionalnu ocjenu, a ne kao rješavanje egzistencijalnog pitanja. Profesor Vukčević se na kraju zahvalio na povjerenju koje mu je ukazano prošlim glasanjem.

Laković Bego Novak je kratko iznio podatke o kretanju u službi i naveo da je nakon završenog pravnog fakulteta, započeo pripravnički staž u administrativnom sekretarijatu tadašnjeg Izvršnog vijeća, isti je prekinut zbog odsluženja vojnog roka, te je nastavio pripravnički staž u Okružnom sudu i Okružnom javnom tužilaštvu u

Titogradu. Nakon toga, izabran je za sudiju Opštinskog suda, pa za sudiju Okružnog suda, a kasnije, za pomoćnika Republičkog sekretara za pravosuđe. Takođe, biran je za okružnog javnog tužioca u Titogradu, a zatim za sekretara Skupštine Crne Gore. Posle novog saziva višestranačke Skupštine, postavljen je za republičkog savjetnika u Skupštini, nakon čega je prešao u advokaturu. Što se tiče ranijih izbora, sudije Ustavnog suda i članovi Tužilačkog savjeta su odmah izabrani, a kod Sudskog savjeta, iako je bilo 15 kandidata, četvrti kandidat nije predložen, te se, razmišljajući o tome, nametnulo pitanje, šta je razlog da nije došlo do izbora. Varijante su, ili niko nije ispunjavao uslove, ili su svi bili idealni, ili je, kako su nagovijestili mediji, za članove potrebna partijska pripadnost, što je po njemu neprihvatljivo, a pitanje je kakav bi bio izbor sudija ako bi imali Sudski savjet po tom principu. Na kraju, istakao je činjenicu da je radio u svim oblastima sudstva, tužilaštva i advokature, te da ima veliko lično, profesionalno i životno iskustvo i smatra da bi mogao primjereno da odgovori obavezama koje bi proistekle iz eventualnog izbora.

Predsjednik Odbora je u svom komentaru naveo da su svi kandidati ispunjavali uslove čak i više nego što je trebalo, kao i da nije bila uslov partijska pripadnost, već upravo zbog toga što je bilo više dobrih kandidata, glasovi su bili podijeljeni. Predlog je mogao biti utvrđen, ali cilj je bio obezbijediti dvotrećinsku većinu u prvom, ili tročetvrtinsku većinu u drugom krugu, što nijesmo uspjeli, te je odlučeno da se ponovi poziv.

Tatjana Marković je, na početku, naglasila da je bila kandidat za Tužilački savjet, a sada je kandidat za jednog člana Sudskog savjeta, jer smatra da, s obzirom na radno i profesionalno iskustvo, ispunjava sve uslove koje zahtijeva to članstvo. Što se tiče biografskih podataka, radila je kao zamjenik vrhovnog tužioca, a u jednom periodu vršila je funkciju Vrhovnog državnog tužioca. Pored profesionalnog rada u pravosuđu, radila je na unapređenju pravosudnog sistema u Crnoj Gori. Što se tiče činjenice da li ima status uglednog pravnika, mišljenja je da se ta kategorija može široko tumačiti, jer nema propisani standard, ali ipak se pretpostavlja da uz to ide akademsko zvanje ili učešće na raznim seminarima u zemlji i inostranstvu, a ona je bila predavač na takvim seminarima, što podrazumijeva obimno znanje pravne materije i poznavanje stranog jezika. Sudski savjet je jedinstveno sudsko tijelo, koje mora obezbijediti samostalnost i nezavisnost sudstva, a osnovno je da kod kreiranja kadrovske politike, kontrole ažurnosti i efikasnosti rada, slijedi reorganizacija i tužilaštva i sudstva. To se posebno odnosi na reorganizaciju i rukovođenje višim sudom, jer je zahtjev da se formira specijalno odjeljenje u Višem sudu u Podgorici i Bijelom Polju, što je prevashodni zadatak pravosuđa u Crnoj Gori, a značiće novu edukaciju sudija, koji moraju pratiti standarde EU, posebno standarde Evropskog suda u Strazburu. Tatjana Marković je posebno istakla da se Sudski savjet mora pozabaviti ažurnošću i efikasnošću i mora se napraviti program edukacije sudija i tužilaca. Što se tiče transparentnosti, pitanje je u kom stepenu će javnost biti zastupljena u pravosuđu, te je potrebno pronaći način pružanja informacija o predmetima u javnosti, jer se sada izlazi iz sudnice i na licu mjesta se komentariše slučaj, što po njenom mišljenju nije dobro. Vezano za motiv prijave, navela

da je sa jedne strane motivisalo i to što jedan dio Crne Gore nije zastupljen u sastavu Sudskog savjeta, a s obzirom da je primorka i ima profesionalan odnos prema ovoj funkcijama, mišljenja je da može dati veliki doprinos

Loro Markić je, s obzirom da se predstavio na prošlom susretu, naveo da se od početka devedesete godine, do danas, aktivno bavi advokaturom. Što se tiče razloga zbog kojih je odlučio da se kandiduje, kao najbitnije, naveo je da, iako vjeruje da su sudije dovoljno obučene, u odlukama se često daju povrijediti ljudska prava, što daje povoda za mnoge tužbe koje su pokrenute pred sudom za ljudska prava u Strazburu, te je, u tom pravcu, potrebno više edukacije, posebno u praksi. U tom pogledu, mišljenja je da može dati značajan doprinos, s obzirom da je jedan od osnivača Crnogorskog helsinškog komiteta i, po tom osnovu, učestvovao je na mnogim okruglim stolovima, simpozijumima i seminarima. Kao drugi razlog zašto se kandidovao, naveo je da je primorje malo zastupljeno u sudskoj vlasti, a posebno Albanci, i nema ih nigdje, osim u Osnovnom sudu u Ulcinju. Na kraju, istakao je da su male šanse da bude izabran, s obzirom da je nestranačka ličnost, ali ukazao je na razloge, a na većini je da odluči.

Velija Murić se na početku zahvalio članovima Odbora koji su ga podržali u prethodnom krugu, a kao razlog zašto se ponovo prijavio, naveo je da upornost i hrabrost idu zajedno, a postojala je i obaveza, kao zahvalnost Odboru što je podržao prethodnu kandidaturu, kao i zahvalnost Advokatskoj komori i nevladinom sektoru. Takođe, kao motiv za prijavu istakao je svoje radne karakteristike i kvalitete, kao i okolnost da nije član političke stranke, a što se tiče kvalifikativa ugledni pravnik, smatra da su navedene podrške dovoljna potvrda. Kao važno, istakao je da njegovu kandidaturu ne želi da neko mjeri po nacionalnom ključu, jer Sudski savjet je strukovna institucija, u kome se traže ljudi od struke, integriteta, ugleda i moći da daju doprinos da se crnogorsko pravosuđe usmjeri u pravom smislu. Na kraju, naglasio je da nema idealnog pravosuđa, ali ono se vremenom izgrađuje i on može dati značajan doprinos u odnosu na karakteristike napisane u prijavi.

Prof. dr Velimir Rakočević je kratko iznio podatke iz svoje biografije i naveo da ima 18 godina iskustva u radu u policiji i ZIKS-u, a od 2003. godine, prvo kao stručnjak iz prakse, kasnije kao vanredni profesor, predaje krivično-pravnu grupu predmeta, što je bio jedan od razloga zbog kojih je odlučio da se prijavi. Doprinos koji bi mogao dati, ako bi bio izabran, je edukativni, prevashodno u smislu da se pojača specijalizovano, stručno znanje, koje je, čini se, još uvijek kod jednog broja sudija limitirano. Imajući to u vidu, kada je na sajtu pogledao katalog pitanja, vidio je, između ostalog, da iz oblasti krivičnog prava, posebni dio, nema ni jednog pitanja, a studenti osnovnih studija na Pravnom fakultetu, da bi dobili ocjenu „e“, moraju savladati najmanje 350 krivičnih djela, te bi, u tom smislu, mogao dati doprinos kroz povećanje nezavisnosti sudstva, transparentnosti, a pogotovo kompetentnosti nosilaca sudijske funkcije.

Dr Simović Zvicer Vesna je, polazeći od toga da je bila kandidat na prethodnom pozivu, kada je imala priliku da kaže nešto o sebi, navela da više voli da o njoj govore rezultati rada, nego ona sama. Kratko je navela da ona, kao neko ko je uključen u

proces evropskih integracija i predavač na fakultetu, može značajno da doprinese unapređenju rada sudija u ovom procesu u koji smo krenuli, a članstvo u Savjetu vidi kao profesionalni izazov. Takođe, iskoristila je priliku da se zahvali onima koji su u prethodnom Javnom pozivu podržali, a članovi Odbora bi trebalo da izaberu najbolje kandidate za koje smatraju da će moći da se suoče sa teškim poslom koji će ih čekati u četvorogodišnjem periodu.

Đorđe Ulićević je naveo da su svi biografski podaci i kretanje u radu navedeni u prijavi, a vezano za motiv prijave, tri su pitanja kojima bi posvetio posebnu pažnju. Prvo, podizanje ugleda sudstva, na način da sudska odluka bude poslednja i da se ne komentariše kao što je bio slučaj do sada, kao što je nedavno kolega ispred zgrade suda veoma primitivno govorio, nezadovoljan presudom za svog branjenika, a da pri tom niko nije reagovao. Drugo, zalagao bi se za nezavisno i nepristrasno sudstvo, bez ikakvog uticaja na presuđivanje, posebno političkog, što smo na žalost do sada imali prilike da vidimo. Kao treće, naveo je da bi prilikom izbora sudija, jedina referenca bila ljudski i stručni kvaliteti, a ne bilo kakva pripadnost.

Dobrica Šljivančanin je naveo da je uz prijavu, između ostalog dostavio i kraće biografske podatke. S obzirom da je poslednjih petnaestak godina obavljao poslove kao lokalni funkcioner i poslanik, bio je dostupan crnogorskoj javnosti, ali ono što ga je motivisalo da uzme učešće na ovaj Javni poziv, svakako su ustavne promjene u pravcu stvaranja pozicije nezavisnog sudstva i pravljenje takvog normativnog okvira za eliminaciju svih, a prije svega političkog uticaja na sud. Princip podjele vlasti u određenim slučajevima bio je doveden u pitanje, a sada su stvoreni uslovi da sudstvo postane ono što svi želimo, čuvar zakonitosti građana pred sudom, što je u suštini njegova osnovna uloga. Kao važno, istakao je da sud treba da postane garant vladavine prava, a to će obezbijediti kroz pravičnu primjenu zakona, jednako prema svakom učesniku u određenom postupku, na nepristrasan, pravičan i prije svega efikasan način, za šta se uvijek zalagao. Na kraju, naveo je da, ako bude izabran za člana Sudskog savjeta, ovakvoj poziciji suda može doprinijeti na osnovu iskustva koje posjeduje, ličnog i profesionalnog integriteta do koga drži, a to je i razlog prijavljivanja na ponovljenom Javnom pozivu.

Predsjednik Odbora, Rifat Rastoder, zahvalio se kandidatima na predstavljanju i dao riječ poslaniku Miloradu Vuletiću.

Poslanik Milorad Vuletić je naveo da svi kandidati imaju impresivne radne biografije, ali cijenio je da je trebalo raspisati oglas samo za upražnjeno mjesto, odnosno za jednog kandidata koji nije dobio prohodnost, a zatim, u kompletnom sazivu to predočiti Plenumu i staviti u dalju proceduru oko odlučivanja. S tim u vezi, iskazao je bojazan da se na ovakav način može devalvirati rad ovoga Odbora, u dijelu izbora, odnosno pojedinih kandidata koje treba predložiti u kompletnom sastavu. Poslanik Vuletić je, vezano za razmatranje Izveštaja Sudskog savjeta za 2012. godinu, podsjetio da su bili postignuti značajni rezultati u onim oblastima gdje je Vrhovni sud slao određeni broj sudija u više sudove u Podgoricu i Bijelo Polje radi ispomoći, te da su na

taj način postignuti značajni efekti u radu tih sudova. S tim u vezi, na sjednici Skupštine je postavio pitanje zašto se to ne radi od strane viših prema osnovnim sudovima, a posebno onim u kojima smo, makar prema statistici, mogli da vidimo da nijesu postignuti odgovarajući rezultati, kao npr. u nekim osnovnim sudovima iz primorja i unutrašnjosti. Pitanje koje je postavio kandidatima odnosilo na to da li bi oni, kao članovi Sudskog savjeta, razmatrali ovu mogućnost da se u tom dijelu izvrši pružanje stručne pomoći od strane viših sudova, ili upućivanje na privremeni rad sudija višeg suda u osnovne sudove, radi ispomoći i postizanja boljih i kvalitetnih rezultata. Drugo pitanje vezano je za unaprjeđenje primjene Zakona o zaštiti prava na suđenje u razumnom roku, jer iz navedenog izvještaja proizilazi da ovaj institut građanima nije dovoljno približen, a takav utisak je stekao jer je samo 67 tužbi podnešeno Vrhovnom sudu, što, po njegovom mišljenju, nije realan odraz potrebe građana da im se zaštite neka prava, posebno kada se odugovlače sporovi, nakon čega traže zaštitu kod Evropskog suda za ljudska prava. Takođe, uvodno obraćanje gospodina Nikole Bulatovića, koje se odnosilo na to da bi kontrolna uloga Sudskog savjeta trebalo da bude isprecizirana na takav način da se svaki sudija od strane Sudskog i savjeta i njegovi rezultati rada na kraju godine razmatraju i sumiraju, iniciralo ga je da postavi pitanje kakav doprinos bi mogli dati ukoliko budu izabrani.

Poslanik Veljko Zarubica je naveo da nema pitanja za kandidate, iz razloga što su rekli sve o sebi i naglasio je da neće biti lako da izaberu četiri.

Poslanik Slaven Radunović je izrazio zadovoljstvo što se ispostavilo tačnim da kandidature advokata nijesu suprotno Zakonu o konfliktu interesa i mišljenja je da oni imaju najveću slobodu u odlučivanju i na njih je najteže vršiti pritisak. Podsjetio je da se u reforme ušlo iz razloga što nijesmo bili zadovoljni kako je pravosuđe funkcionisalo i niko ko je zadovoljan načinom rada sudova ne može dobiti njegov glas, jer je uloga onih koji budu izabrani da promijene stvari na bolje, a ne da pravosuđe ostane pod apsolutnom dominacijom vlasti.

Poslanik Vladislav Bojović je postavio pitanje Refiku Bojadžiću da li se slaže sa poznatim činjenicama da imamo nedopustivo mali broj slučajeva u kojima su izrečene mjere disciplinske odgovornosti sudijama, a imamo negativne ocjene, kako od domaće javnosti, tako i od Evropske komisije, o njihovom radu, te da li bi Sudski savjet u narednom periodu trebalo mnogo češće da koristi mjere disciplinske odgovornosti, prije svega mjeru razrješenja sudija, kako bi se unaprijedila njihova odgovornost i efikasnost u radu. Pitanje za Nikolu Bulatovića, u odnosu na njegovo uvodno izlaganje, bilo je da kaže nešto više o konkretnim mjerama i predlozima koje bi trebalo da unaprijede rad sudova, a koje bi pokrenuo Sudski savjet i koje su, po njemu, najslabije karike u crnogorskom sudstvu. Dalje, profesoru Rakočeviću postavio je pitanje koji su glavni razlozi za izostanak sudskih presuda u slučajevima organizovanog kriminala i korupcije, pošto je poznato da na tome insistira Evropska komisija i da je to jedan od ključnih problema sa kojima sa Crna Gora suočava na putu ka EU. Na kraju, pitanje za Vesnu Simović-Zvicer bilo je da li se slaže sa opštom ocjenom da su predsjednici sudova,

politički najkorumpiraniji element sudstva u Crnoj Gori i da li su oni glavni instrument preko kojeg se vrši politički uticaj na rad sudova i njihovo odlučivanje. Takođe, postavio je pitanje da li smatra da je doveden u pitanje njen kredibilitet, kao kandidata za ovakvu funkciju, s obzirom da je KSSI, 20.12.2013. godine, donijela odluku da je ona, kao bivši v.d. ministra rada i socijalnog staranja i bivša članica upravnog Fonda rada, prekršila Zakon o sprečavanju sukoba interesa na način što nije podnijela izvještaj o imovini i prihodima Komisiji, u roku od 30 dana od dana prestanka javnih funkcija.

Poslanica Azra Jasavić je postavila pitanje profesoru Vukčeviću, gospođi Zvicer i gospodinu Lakoviću, u slučaju da budu članovi Sudskog savjeta ili možda čak i predsjednici, ukoliko bi se pred njima pojavio predlog za predsjednika Vrhovnog suda, da li bi se opredijelili za stara lica, koja su već provjerena sa stanovišta onog što su postigli u smislu kvantiteta i nedovoljnog kvaliteta, ili bi dali prednost nekim novim ljudima, koji nijesu u negativnom smislu obelježili svoj profesionalni angažman. Pitanje za gospođu Tatjanu Marković, vezano za komentarisane sudskih odluka, bilo je da li je saglasna sa stavom aktuelne predsjednice Vrhovnog suda, sada vršioca dužnosti, da se ne smiju komentarisati pravosnažne sudske odluke.

Poslanik Obrad Gojković je naveo da smo svjedoci da svi standardi i kvaliteti moraju biti usmjereni ka zahtjevima EU. S tim u vezi, postavio je pitanje Nikoli Bulatoviću i Vesni Simović-Zvicer da li misle da su standardi kvaliteta koje usvajamo u pravosuđu, dinamički kontrolisan proces od strane političkih partija, iz razloga što je njegov utisak da se sve usvaja onako kako servira većina, a da to ne odgovara prirodnim resursima Crne Gore, ili je njihov stav da je ovo maksimum, te da je ovako normalno stanje u pravosuđu.

Poslanik Genci Nimanbegu je izrazio zadovoljstvo Mišljenjem KSSI da advokati nijesu u sukobu interesa, što je bio i stav FORC-e. Takođe, naveo je da je mišljenja da su nacionalne manjine izrazito malo zastupljene u sudstvu, ali ako težimo da budemo građanska država, mora se puno toga izmijeniti, a to se odnosi i na sastav Sudskog savjeta. Vezano za izjavu gospođe Marković, da je njen motiv da se kandiduje bio i to što je određeni dio Crne Gore malo zastupljen u pravosuđu, a kako ona dolazi iz Risna, pitanje je da jasno odgovori kako je do toga došlo. Što se tiče izjave gospodina Bulatovića da bi sudije trebalo birati u Parlamentu, iz razloga zato na ovaj način delegiramo velika ovlašćenja Sudskom savjetu, istakao je da je sada velika odgovornost na članovima Sudskog savjeta i da moraju učiniti velik napor u depolitizaciji sudstva. Takođe, uputio je pohvalu gospodinu Markiću, koji se opet kandidovao, prvenstveno jer Albanci nikako nijesu zastupljeni u sudskim instancama. Na kraju, zatražio je pojašnjenje od gospodina Murića, kome je dao glas prošlog puta, na koji način je radio na približavanju advokatske komore Kosova i Albanije, jer zna da je radio na tome.

Poslanica Snežana Jonica je, imajući u vidu da je bio u prilici da sa raspravlja izvještaj o radu sudova, postavila pitanje gospodinu Bojadžiću, da li smatra da je metodologija za izradu izvještaja dovoljno dobra da pruži mogućnost Sudskom savjetu i Skupštini da se na kvalitetan način suočimo sa problemima u pravosuđu i da li zaista

daje realnu sliku o stanju u pravosuđu. Pitanje za gospodina Bulatovića, odnosilo se na objavljivanje kriterijuma za izbor i napredovanje sudija, te da li je mišljenja da će se time sve riješiti samo na način što bi se objavili kriterijumi ili iste treba prethodno značajno promijeniti, jer kriterijumi kakvi jesu, prilično nejasni i neprecizni, kako kaže i Evropska komisija, da li i objavljeni mogu doprinijeti boljem kvalitetu prilikom izbora sudija. Dalje je navela da imamo situaciju da se gospođa Marković bila prijavila za člana Tužilačkog savjeta na nagovor kolega tužilaca, te je pitanje šta je, osim toga, rukovalo, da se prijavi, a znala je da ne može biti izabrana, iz razloga što je zakon eksplicitno ukazivao da ne može biti član, jer je to bila u aktuelnom sazivu. Imajući u vidu da je nadležnost Sudskog savjeta da daje mišljenje na nacрте i propise iz oblasti pravosuđa, da se stara o edukaciji nosilaca pravosudne funkcije i da predlaže orijentaciono mjerilo o potrebnom broju sudija, postavila je pitanje profesoru Rakočeviću kakvo je njegovo mišljenje o tome kao i da li u ovom momentu smatra neophodnim hitne promjene nekih propisa koji bi mogli doprinijeti kvalitetu rada pravosuđa i kojih propisa konkretno. Kada govorimo o edukaciji nosilaca pravosudne funkcije, imajući u vidu da je profesor Rakočević to pomenuo u uvodnom izlaganju, poslanica Jonica je postavila pitanje u kom domenu smatra da je naročito neophodna edukacija, tj. gdje najviše nedostaju znanja. U kontekstu aktuelne priče da li treba racionalizovati broj sudija, pitanje je šta misli u kom pravcu treba da se kreće odlučivanje o broju sudija.

Dobrica Šljivančanin, na pitanje poslanika Vuletića, odgovorio je da je raspoređivanje sudija iz viših u osnovne, stvar koja se uređuje zakonom i mišljenja je da ni Sudski savjet, ni predsjednik Vrhovnog suda, ne mogu donositi takve odluke, već da mogućnost postoji, ali uz saglasnost suda koji traži i onog odakle bi neki sudija trebalo biti raspoređen, tako da u tom dijelu ne vidi rješenje starih predmeta koji su više godina u proceduri. Takođe, mišljenja je da bi trebalo više raditi u pravcu povećanja kvaliteta rada sudija koji su prelazili iz viših u niže sudove, nego na sam broj riješenih predmeta.

Đorđije Ulićević je, takođe na pitanje poslanika Vuletića, odgovorio da je takva ispomoć procesno nemoguća. U osnovnom sudu, sudija sudi, otvara pretres, odnosno raspravu, a sudije Vrhovnog suda pomažu sudiji koji je zadužen za predmet i ostavljaju ga tom sudiji na potpis, ali ne i da odlučuje i to je u stručnom smislu ispomoć i dalo je dobre rezultate i smanjenje broja predmeta. Što se tiče izvještaja koji nije prošao, to je veliki propust, postojeći Sudski savjet je morao da se pozabavi zašto iz toga nijesu proizišle konsekvence.

Vesna Simović-Zvicer je, na pitanje poslanika Gojkovića, odgovorila da je ocijenjeno da se moraju izvršiti određene reforme u oblasti pravosuđa, jer postojeće stanje nije moglo da odgovori izazovima, posebno onim koji nas očekuju u poglavljima 23. i 24, tako da smo na dobrom putu da prepoznamo nedostatke i pronađemo adekvatne odgovore. Što se tiče kvaliteta i standarda, podsjetila je da, kada implementiramo standarde, moramo voditi računa da budu primjenjivi, a ona bi se zalagala za primjenu standarda, ali onih koji će donijeti kvalitet pod uslovima u kojima će biti primjenjivani. Što se tiče izbora budućih kandidata, na pitanje poslanice Jasavić,

odgovorila je da je mišljenja da u pravosuđu postoji problem što se malo prostora daje ljudima koji nemaju dovoljno godina rada u karijeri, jer godine staža ne moraju da budu jedini kvalitet koji će nas preporučiti za neku funkciju, ali uprkos tome postoje predrasude u pogledu godina života. Tako da, ukoliko bi se pojavili novi koji imaju određene kvalitete, treba im dati šansu.

Poslanica Jasavić je dodala, da li prednost daje kvalitetu ili kvantitetu.

Vesna Simović-Zvicer je odgovorila da je to u svakom slučaju kvalitet. Na pitanje poslanika Bojovića, da li su predsjednici sudova najkorumpiraniji, odgovorila je da je vrlo oprezna sa opštim ocjenama i radije bi govorila o argumentima i činjenicama koje će ukazati da li je neko korumpiran ili ne. Što se tiče drugog pitanja, navela je da je predala karton KSSI, jer kao član Socijalnog savjeta, i dalje ima status javnog funkcionera. Kada je riječ o ispomoći sudija višestepenih sudova nižestepenim, mišljenja je da su to privremene mjera, koje bi trebalo da imaju kratkoročan karakter.

Poslanik Bojović je ponovio da je želio čuti komentar da li sebe smatrate kredibilnim kandidatom, s obzirom da je prekršila zakon, što je konstatovala KSSI.

Prof. dr Velimir Rakočević je istakao da sve gleda kroz formu kvaliteta, koja je u krivičnom pravu jako bitna. Što se tiče pitanja poslanice Jonice, odgovorio je da sada imamo koncipiran bolonjski sistem, gdje smo pozitivno-pravne discipline reducirali tako da nemamo pet krivičnih disciplina koje su u krivičnom pravu jako važne. Kroz osnovne studije, imamo samo dva predmeta pozitivno-pravnih disciplina, a na smjerovima specijalističkih studija, vrlo je malo kandidata. Takođe, naveo je da je na testiranju za izbr sudija, iz krivičnog materijalnog prava vrlo malo opštih pitanja, a iz opštih instituta krivičnog prava nemamo ni jedno krivično djelo. S tim u vezi, nadovezao se na pitanje poslanika Vuletića i Bojovića, i naglasio da postoji veliki broj ukinutih presuda u krivičnom postupku i to nije dobro i nedostatak je stručnog znanja. Kada su u pitanju najteže norme krivičnog ispoljavanja, a to je prevashodno transnacionalni organizovani kriminalitet, ovdje postoje problemi zato što je kriminalni fenomen tog tipa najveći izazov u svijetu. Sve civilizovane države imaju taj problem zbog toga što nemamo gotova rješenja, a sama kriminalna aktivnost vrši se na jedan pritajen način i vrlo je teško dokazivati. U tom smislu, ne radi o klasičnom kriminalitetu i vrlo je teško obezbijediti dokaze. Ako uz to imamo i neke druge faktore, kao što su u nekim slučajevima administrativne greške, onda se to zna iskomplikovati, a obično se tu gleda uspješnost i efikasnost. U smislu ujednačenosti, ne postoji ni jedno krivično djelo, svih 500 da uzmemo u obzir, gdje je ista činjenična i pravna osnova, tako da je zaista teško ići na uniformnost

Velija Murić je, na pitanje poslanika Vuletića, odgovorio da bi se zalagao da se sudstvo u tom dijelu standardizuje do mjere da se u sudovima propiše angažman prema obimu, onoliko sudija koliko je potrebno. Što se tiče pitanja poslanika Bojovića, istakao da, što je veća pozicija na društvenoj ljestvici, a sudska pozicija je veoma visoka, to je i veća odgovornost, a na pitanje poslanika Nimanbegua, odgovorio je da razumije politiku i podržaje sve oblike, političke i građanske. Takođe je naveo da ne zna ni jedan statut

političke partije ili stranke koji u sebi ne sadrži maksimum građansko-pravnih odredbi koje poštuju ljudska prava, a one su sredstvo za prezentaciju nacionalnih interesa, te time ne pravi podjelu na građanske i nacionalne, a nacionalne u moraju da postoje. Njegov advokatski angažman potvrđuje da su njegov opus ljudska prava, a žrtva bilo koje nacionalnosti je žrtva, svaki zločinac je zločinac i uvijek. Dalje je istakao da potpuno podržava ustavno određenje o zastupljenosti naroda u pravosudnim institucijama, ali da bude izabran onaj koji to zaslužuje profesionalnim iskustvom i stručno i zato je rekao ne traži da ga neko glasa zbog pripadnosti naciji, nego zbog referenci koje imam. Kada je riječ o Sudskom savjetu i činjenici da jedno političko tijelo odlučuje o tome da li će Velija Murić biti ugledni pravnik ili ne, ukazao je na činjenicu da baš zbog toga što nije član političke partije, ako se pođe sa briselske tačke gledišta, mišljenja je da mu je to pravi atribut.

Loro Markić je, u vezi pomaganja sudija iz viših instanci, sudijama u nižim instancama mišljenja da je to za statistiku ispalo pohvalno, ali nije kvalifikativno rješenje, iz razloga što je zakonom zabranjeno da sudja koji učestvuje u poslu u nižoj instanci, odlučuje ponovo i u višoj, a to se desilo, što je kršenje zakona. Sudije koji su odlučili po revizijama u Vrhovnom sudu nijesu notirani kao učesnici u nižem, višem ili drugim sudovima, ali su oni ipak učestvovali i pomagali sudijama da odlučuju, a to je po zakonu nedopustivo. S druge strane, to jeste statistički završeno, ali ipak nije, jer skoro svi takvi predmeti završavaju u Strazburu, tako da ipak nije bilo kvalitetno. S tim u vezi, istakao je da je zakonom zabranjeno da sudija višeg suda ocjenjuje svoj rad, odnosno da učestvuje u dva različita stepena. Pomaganje mogu činiti pravnim stavovima, kroz simpozijume, seminare i to je veoma poželjno. Takođe, ukazao je na manu koja se ogleda u tome što drugostepene sudije mahom ukidaju presude nižih sudova, često i zbog banalnih grešaka, a ta njihova odluka ne podliježe nikakvoj ocjeni i niko ne može da se žali na tu presudu i oni ne mogu da dobiju negativne poene. Međutim, ako se preinači presuda, na tu odluku nezadovoljna stranka ima pravo revizije, zato oni pribjegavaju ovome, jer niko nema pravo da se na to buni. To se često dešava, ali sada je malo poboljšano, jer treći put moraju odlučiti, a i to je po njemu previše, ako se odluka može preinačiti i prvi put.

Poslanik Vuletić je u svom komentaru na odgovor gospodina Markića naveo da se nijesu razumjeli, jer je smisao pitanja bio pomoć nižim sudovima, u smislu edukacije i pripreme pojedinaca koji donose nesuvisle odluke, a ne da sude. Oni imaju svoje radno mjesto, ali idu na ispomoć i vrše teoretska obrazovanja pojedinaca u sudovima gdje su frapantno loši rezultati, te ne vidi šta je tu loše.

Loro Markić je odgovorio da je dobro razumio, jer je pomenuo ispomoć, a kada je u pitanju ispomoć, sudija ide da sudi i to je završena priča. Savjetovanja je nešto drugo, a poželjno je i ovo što je rekao da se edukacijama, predlozima i zauzimanjem pravnih stavova pomažu sudovi u kojima postoji potreba.

Poslanik Nimanbegu se nadovezao na ovu komunikaciju i naveo da gospodin Markić nije imao nikakvih naznaka vrijeđanja poslanika Vuletića, samo je pojašnjavao kako vidi ispomoć u sudstvu

Poslanica Azra Jasavić je ocijenila vrlo korisnom diskusiju gospodina Markića, sa stanovišta ličnog i profesionalnog integriteta i navela da je razumljivo da je on za edukaciju, ali ispomoć i delegacija predmeta, kako smo je imali do sada, je neustavna i nezakonita, krši osnovne pretpostavke rada sudstva sa stanovišta nepristrasnosti i povjerenja građana u rad sudova. Iz tog razloga, zahvalila se na prilici što smo ovo čuli i od kandidata za člana Sudskog savjeta, a isto se moglo čuti i kroz stručno mišljenje velikog broja advokata i sudija.

Tatjana Marković je, vezano za pitanje podnošenja kandidature, odgovorila da nikoga ne možete spriječiti da se kandiduje, a druga je stvar ocjene da li postoje zakonski uslovi i da li je kandidatura osnovana. Oko spornog člana, mišljenja je da je istovjetno propisano Zakonom o državnom tužilaštvu i Zakonom o sudovima, odnosno Sudskom savjetu, vezano za izbor četiri člana iz reda uglednih pravnika i o tome je bilo dosta polemike u javnosti, ali svakako da ne može dolaziti do retroaktivne primjene zakona. Drugo, u toj normi, kako je napisana, nigdje se precizno ne kaže da se nema pravo kandidovati u slučaju prekida po sili zakona, već se precizno kaže, od prethodnog mandata, po isteku prethodnog mandata. Kao član Tužilačkog savjeta nešto više od godinu dana, smatrala je da ima uslove da se kandiduje, što odlukom poslanika nije podržano, tako da ne želi da komentariše da li je odluka ispravna ili ne. Dalje je navela da kandidaturu nije povezivala sa bilo kojom pripadnošću, ali smatra da na području od Ulcinja do Herceg Novog, zaista postoje kolege koje posjeduju znanje. Pravosuđe treba da napreduje i mi moramo težiti da bude mnogo bolje, efikasnije i ažurnije, jer se na taj način najbolje štite prava građana. Vezano za institut suđenje u razumnom roku, mišljenja je da u dosadašnjoj praksi nije dovoljno zaživio, te je moguće da građani nijesu upoznati, pa bi neki okrugli sto ili seminar približio institut, kako bi ga građani više koristili u zaštiti svojih prava. Što se tiče stava predsjednice Vrhovnog suda da se ne mogu komentarisati pravosnažne sudske odluke, mišljenja je da je presuda res iudicata, pa je stvar dobronamjernosti kako će se nešto komentarisati, ali iz svake presuđene stvari stoji zakonit postupak, što znači da se presuda zasniva na valjanim dokazima, to je njeno mišljenje i ne bi zalazila u nezahvalnu diskusiju.

Poslanica Jasavić je u komentaru navela da je jasan stav da je ono što je utvrđeno pravosudnom sudsom odlukom istinito, tj. tako bi trebalo biti ukoliko je sudski sistem zasnovan na principima vladavine prava. U suprotnom, niko ne može zabraniti stručnoj i laičkoj javnosti da prelista sve presude, dokaze, optužnice i materijalne propise na koje se tužilaštvo, iz neznanja ili namjerno, nije pozvalo, a sudovi im išli na ruku, na način što su oslobađali one koje pravični sudovi ne bi oslobodili.

Tatjana Marković je navela da podržava sve navedeno, jer je sigurno da je poslanica Jasavić utvrdila da postoje propusti u određenom postupku, ali za nju, kao kandidata, pretpostavka je da su presude zasnovane na istinitim i pravilnim dokazima.

Poslanik Slaven Radunović je u komentaru naveo da su ove tvrdnje utemeljene na pravnoj teoriji, ali mi smo ušli u kompletnu reformu zato što sumnjamo da se takve stvari ovdje dešavaju i ne možemo da glumimo kako smo civilizovani i poštujemo pravosnažne presude jer su one istinite. To nije moguće u zemlji gdje vlada nepravda i brutalna sila ucjene i pritiska na pravosuđe, tako da sve mora da se komentariše, jer samo na taj način može da dođe do promjene sistema. S tim u vezi, izrazio je očekivanje od kandidata za Sudski savjet da pokažu aktivniju volju da se izbore sa ovim stanjem u pravosuđu i da budu kritičniji, a ne da zadovoljavaju kolegijalnu formu

Laković Bego Novak je, što se tiče metodologije izvještaja o radu sudova, odgovorio da se pridružuje stavu da su izvještaji dosta uopšteni i ne vidi se ono što je osnovna problematika pravosuđa. Na tom planu se mogu napraviti pomaci ako se radi metodološki ispravno i principijelno. Što se tiče pitanja poslanika Vuletića, upućivanje sudija iz višeg u niži sud je neprihvatljivo, mada nije protivzakonito, ali jeste protivustavno, a ipak je predviđena takva mogućnost. Pored razloga koji su ovdje navedeni, svako upućivanje sudija višeg suda ograničava kapacitete suda u drugostepenoj materiji. Vidjećete u mnogo slučajeva da je kompletno vijeće višeg suda sastavljeno od sudija Vrhovnog suda, što je bitno kada se radi o građanskoj materiji. Što se tiče edukacija, zauzimanja pravnih stavova, izdavanja biltena itd, to je jako bitno, a suđenje u razumnom roku je jedan od kapitalnih razloga za postojeću neefikasnost. Na tom planu se mora preduzeti dosta mjera, počev od disciplinske odgovornosti, pa do razrješenja i tu je velika uloga Sudskog savjeta, pod pretpostavkom da radi savjesno. Na pitanje poslanice Jasavić oko povjerenja postojećem predsjedniku Vrhovnog suda ili prednost treba dati novim ljudima, odgovorio je da je njegovo napredovanje u službi bilo po ciklusima i na svako novo radno mjesto počinjao je sa novim elanom, pa smatra da predugo zadržavanje vodi rutini i zato bi osvježavanje dobro došlo, ali naravno ne na uštrb prava osobe o kojoj je riječ, pogotovo kada se radi o konkretnim stvarima.

Prof. dr Mladen Vukčević, na pitanje poslanika Vuletića, odgovorio je da postoji ustavna norma koja govori o stalnosti sudijske funkcije i upotrebljava termine premještanje i upućivanje. Dakle, uz dva uslova koji se kumulativno moraju ispuniti, a to je reorganizacija i odluka Sudskog savjeta, to je detaljno uređeno Zakonom o sudovima. Svaka vrsta pomoći je od koristi, ali treba voditi računa da izuzetke rijetko koristimo, kako ih ne bi pretvorili u pravilo. Drugo, oko suđenja u razumnom roku, mišljenja je da je to problem crnogorskog sudstva, ali i problem suda u Strazburu, koji sam povrjeđuje ovo pravo, jer ima oko 120.000 neriješenih predmeta. U Crnoj Gori je značajan problem kod Vrhovnog i Ustavnog suda i nepojmljivo je da imamo 1.500 neriješenih predmeta. S tim u vezi, stava je edukaciju treba sprovesti, a ne dovoditi stranke u situaciju da vjeruju advokatima da je to sud koji će biti spasonosan. Što se tiče pitanja poslanice Jasavić, teško je govoriti o novom kandidatu, jer to mora biti neko ko ima značajno iskustvo i ne može biti nepoznat. Ako bi se u takvoj situaciji rješavalo, bilo bi dobro da se prvo stvori klima da se javi više kandidata i da nemamo sistem očekivanog kandidata. U principu, pri jednakim okolnostima bio bi za to da imamo nova rješenja.

Bulatović Nikola, na pitanje poslanice Jonice povodom rezultata koji se mogu postići utvrđivanjem kriterijuma, odgovorio je da bi se na taj način napravila razlika između kandidata, te bi se lakše utvrđivalo ko može obavljati funkciju sudije, a ko ne. Na pitanje poslanika Gojkovića koje se tiče dostizanja maksimuma primjenom evropskih standarda, istakao je da nijesmo dostigli prirodni maksimum, ali bi se situacija mogla popraviti širenjem kadrovske baze i izmjenom zakonske regulative. Kada je riječ najslabijim karikama u crnogorskom sudstvu, Bulatović je mišljenja da su to predsjednici sudova. S tim u vezi, istakao je da bi najbolje bilo da predsjednike sudova biraju sudije između sebe, te da niko ne bi trebalo da ima pravo na uzastopni mandat. Što se tiče optimalnog broja sudija u Crnoj Gori, kao i uređenja sudova, Bulatović smatra da je Viši sud višak iz razloga što je ustanovljen Apelacioni, tj. žalbeni sud, koji odlučuje po žalbama. S obzirom na to, mišljenja je da je Viši sud, na 630.000 stanovnika višak. U odgovoru na pitanje poslanika Vuletića oko razumnog roka, naveo je da je sam sud u Strazburu, po tom pitanju, gori od naših sudova, kao primjer navodeći Odluku po jednoj predstavi koju je dobio nakon 7 godina od dana podnošenja. S tim u vezi, smatra da je glavni problem crnogorskog sudstva neefikasnost, i da se ista može popraviti izmjenom procesnih zakona. Takođe, da bi se povratilo povjerenje u sudstvo sa aspekta krivično pravne materije, istakao je da, kada prvostepeni sud donese presudu u krivičnoj stvari, drugostepeni sud, po zakonu, ne može da mu vrati predmete, a u pogledu krivičnih djela iz oblasti nasilja, ako se radi o povratniku, on mora biti pritvoren, ali ne do pravosnažnosti presude, nego do dana izdržavanja kazne. Dalje, zakonom treba eliminisati mogućnost amnestije i pomilovanja za krivična djela iz oblasti nasilja i, takođe, naglasio je da bi iz zakonodavstva trebalo izbaciti odrednice: „po pravilu, izuzetno i može“, koje proizvode nasilje, nezakonitost, čak i korupciju. Osvrnuvši se na raspoređivanje sudija iz Višeg suda u niži, naglasio je da se u Zakonu o sudovima navodi da sudija može biti raspoređen u sledećim uslovima: ako se saglasi, ako u tom nižem sudu postoji manjak sudija iz određenog razloga i najduže šest mjeseci u toku kalendarske godine. Nikola Bulatović smatra da je opasno kad se iz Vrhovnog suda sudija raspoređuje u Viši sud, najviše zbog načela slučajne raspodjele predmeta, kao i zbog toga što se kod pitanja raspoređivanja postavlja pitanje kolike plate prima sudija, kao i po kom kriterijumu se raspoređivanje vrši.

Refik Bojadžić, u svom odgovoru na pitanje poslanika Bojovića, istakao je da je jedan od načina da se unaprijedi efikasnost sudova, jačanje odgovornosti u pravosuđu, naročito kroz postupke disciplinske odgovornosti, pojačanu kontrolu kvaliteta rada sudija, periodično ocjenjivanje rada sudija i kroz praćenje profesionalnih i etičkih kodeksa. Istakao je da bi se, u slučaju da bude izabran, založio da se ove mjere više upotrebljavaju, kako bismo time došli do efikasnijeg sudstva. Kada je riječ o pitanju metodologije za izradu izvještaja o radu sudova, mišljenja je da postojeća nije odgovarajuća, jer sadrži previše suvoparnih statističkih podataka koji nekad nijesu dovoljni da bi se odrazila suština stanja u određenoj oblasti i treba je dodatno doraditi.

Predsjednik Odbora, Rifat Rastoder, zahvalio se kandidatima na sadržajnim odgovorima i učešću u radu sjednice i istakao da će o biti obaviješteni o odluci koju će Odbor donijeti na nekoj od narednih sjednica. U svojoj riječi, poslanik Rastoder je predložio da se izjašnjavanje o kandidatima obavi nakon sjednice na kojoj će biti saslušani kandidati za Vrhovnog državnog tužioca. Takođe, zamolio je kolege poslanike da pokušaju doći do saglasja povodom izbora kandidata za Sudski savjet, imajući u vidu činjenicu da je kandidati na Plenumu moraju dobiti dvotrećinsku većinu.

Poslanica Snežana Jonica je podsjetila na odsustvo sa sjednice zakazane za 25. februar, iz razloga održavanja sjednice Odbora za ljudska prava, u Bijelom Polju. Nadalje, podsjetila je da nije zaokružena priča o Pravilniku, tako da je predložila da se na sjednici, nakon saslušanja kandidata za VDT-a, završe izmjene Pravilnika, nakon čega bi definisali termin za glasanje. Kada je riječ o saslušanju kandidata za Vrhovnog državnog tužioca, poslanica Jonica je naglasila da u Zakonu piše da se najmanje mjesec dana od kad je počelo glasanje u prvom krugu za VDT-a, otvara pretres o svim kandidatima koji su ispunili zakonske uslove. Znači, otvara se pretres u Plenumu, a nigdje se ne pominje Odbor, kao ni obaveza saslušavanja kandidata sa liste koju je dostavio Tužilački savjet, tako da ostaje prostor da se razmisli o tome da li Odbor ima nadležnost da održi pomenuto saslušanje.

Predsjednik Odbora, Rifat Rastoder, istakao je da je upravo zbog te dileme konsultovao pravnike u Skupštini, te da je dobio odgovor da je Odbor dužan obaviti predmetno saslušanje. Shodno tome, saslušanje je već zakazano za 25. februar, i bez obzira što je drugi odbor zakazao sjednicu u tom terminu, naveo je da isto treba realizovati. Međutim, kada je riječ o glasanju za članove Sudskog savjeta, naglasio je da je prisustvo poslanice Jonice potrebno i, iz tog razloga, predložio je da se glasanje održi 26. Februara, nakon već zakazane sjednice. Kada je riječ o Pravilniku, podsjetio je da isti već postoji, s tim što predložene izmjene nijesu usvojene, iako je većina poslanika bila „za“, ali mišljenja je da bi ove stvari trebalo mijenjati konsenzusom, tako da je izjašnjavanje odgođeno. U međuvremenu, istakao je da će u kontaktu sa koleginicom Jonicom i ostalim poslanicima pokušati da dođe do saglasja. Na kraju, ukoliko ne bi došli do rezultata, istakao je da će, kao predlagač, povući Predlog o izmjenama i dopunama Pravilnika, pa bi se, u tom slučaju, glasalo shodno postojećem Pravilniku. S tim u vezi, Pravilnik ne bi trebalo da predstavlja problem, jer je bitno da se dogovor postigne u prvom ili drugom krugu glasanja.

Sjednica je prekinuta u 13 sati i 5 minuta.

Nastavak 42. sjednice Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu, održan 13. marta 2014. godine

Sjednica je nastavljena u 14 sati i 45 minuta.

Sjednicom je predsjedavao Rifat Rastoder, predsjednik Odbora.

Sjednici su prisustvovali članovi/ce Odbora: Marta Šćepanović, Husnija Šabović, Milorad Vuletić, Veljko Zarubica, Draginja Vuksanović, Genci Nimanbegu, Obrad Gojković, Snežana Jonica i Azra Jasavić.

Rad sjednice pratili su predstavnici medija.

Predsjednik Odbora, Rifat Rastoder, je naveo da bi, shodno konsultacijama koje je obavio, današnji dnevni red trebalo dopuniti izmjenama i dopunama Pravilnika o postupku utvrđivanja Predloga za izbor četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika, nakon čega bi se Odbor izjasnio o kandidatima za izbor četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika, kako je i predviđeno tačkom dnevnog reda.

S tim u vezi, sjednica je nastavljena sa sledećim:

DNEVNI RED

- 1. Izmjene i dopune Pravilnika o postupku utvrđivanja Predloga za izbor četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika**
- 2. Izjašnjavanje o kandidatima za izbor četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika**

Prije prelaska na rad po dnevnom redu, predsjednik Odbora je pozdravio poslanicu Martu Šćepanović, novu članicu Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu, koja je na to mjesto zamijenila dosadašnjeg člana, poslanika Zorana Vukčevića.

PRVA TAČKA – Izmjene i dopune Pravilnika o postupku utvrđivanja Predloga za izbor četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika

Predsjednik Odbora Rifat Rastoder, istakao je da je postignuta saglasnost da se u Pravilniku o postupku utvrđivanja predloga za izbor četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika, u članu 9 stav 5 propiše da se, ukoliko se ni nakon tri glasanja ne izabere nijedan od kandidata iz prethodnog stava, ponavlja javni poziv za sve kandidate.

Odbor je jednoglasno (9 – glasova „za“) podržao Izmjene i dopune Pravilnika o postupku utvrđivanja Predloga za izbor četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika.

DRUGA TAČKA – Izjašnjavanje o kandidatima za izbor četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika

Predsjednik Odbora, poslanik Rifat Rastoder, podsjetio je da je Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu na 42. sjednici, održanoj 17. februara t.g, obavio Konsultativno saslušanje kandidata za izbor četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika. Predsjednik Odbora je, takođe, ponovio imena kandidata, po azbučnom redu: Bojadžić Refik, mr Bulatović Nikola, prof. dr Vukčević Mladen, Laković Bego Novak, Marković Tatjana, Markić Loro, Murić Velija, prof. dr Rakočević Velimir, dr

Simović- Zvicer Vesna, Ulićević Đorđije i Šljivančanin Dobrica. Nakon uvodnih napomena, predsjednik Odbora je pozvao članove Odbora da obave glasanje i izjasne se o kandidatima.

Nakon prvog kruga glasanja, Odbor se izjasnio o dva kandidata za izbor četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika. S tim u vezi, predloženi su sljedeći kandidati: prof. dr Vukčević Mladen i Šljivančanin Dobrica.

Predsjednik Odbora je nakon završetka prvog kruga glasanja pozvao predstavnike partija, kako bi se izvršile dodatne konsultacije prije prelaska na drugi krug glasanja.

Sjednica je prekinuta u 15 sati, a nastavljeno je sa radom u 16 sati.

Nakon drugog kruga glasanja, Odbor se izjasnio o jednom kandidatu za izbor četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika. S tim u vezi, predložen je kandidat dr Simović- Zvicer Vesna.

Nakon završetka drugog kruga glasanja, održan je još jedan set konsultacija, nakon čega je predviđen treći krug glasanja.

Sjednica je prekinuta u 16 sati i 5 minuta, a nastavljeno je sa radom u 17 sati.

Nakon održanog trećeg kruga glasanja, Odbor se izjasnio o preostalom kandidatu za izbor četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika. S tim u vezi, predložen je kandidat Loro Markić.

Predsjednik Odbora Rifat Rastoder, zaključujući 42. sjednicu, saopštio je da je Odbor utvrdio kompletan predlog za izbor četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika, koji će biti predložiti Skupštini Crne Gore.

Predloženi kandidati su: prof. dr Vukčević Mladen, Šljivančanin Dobrica, dr Simović- Zvicer Vesna i Loro Markić.

Sjednica je završena u 17 sati i 5 minuta.

42. SIJEDNICA ODBORA ZA POLITIČKI SISTEM, PRAVOSUDE I UPRAVU

DATUM: 13. MART 2014. GODINE

GLASANJE ZA IZBOR ČETIRI ČLANA SUDSKOG SAVIETA

I KRUG GLASANJA

Kandidat/Kandidatkinja	Rifat Rastoder	Marta Šepanović	Husnija Šabović	Milorad Vuletić	Veljko Zarić	Draginja Vuksanović	Slaven Radunović	Veljko Vasiljević	Vladislav Bojović	Obrad Goljković	Snežana Jonica	Azra Jasavić	Genci Nimanbegu	Ukupno
Bojadžić Refik														/
mr Bulatović Nikola										✓	✓	✓		3
Prof. dr. Vukčević Mladen	✓	✓	✓	✓	✓					✓	✓			7
Laković Bego Novak				✓	✓							✓		3
Marković Tatjana													✓	1
Markić Loro												✓	✓	2
Murić Veljka	✓	✓	✓									✓	✓	5
prof. dr. Rakocić Velimir														/
dr. Simović-Zvicer Vesna	✓	✓	✓	✓	✓								✓	6
Ulicević Dordije										✓	✓			2
Štivančanin Dobrica	✓	✓	✓	✓	✓					✓	✓			7

42. SJEDNICA ODBORA ZA POLITIČKI SISTEM, PRAVOSUDE I UPRAVU

DATUM: 13. MART 2014. GODINE

GLASANJE ZA IZBOR ČETIRI ČLANA SUDSKOG SAVIETA

II KRUG GLASANJA

Kandidat/ Kandidatkinja	Rifat Rastoder	Marta Šćepanović	Husnija Šabović	Milorad Vuletić	Veljko Zarubica	Draginja Vukсанović	Slaven Radunović	Veljko Vasiljević	Vladislav Bojović	Obrad Goković	Snežana Jonica	Azra Jasavić	Genci Nimanbegu	Ukupno
Bojadžić Refik														/
mr Bulatović Nikola										✓				1
Laković Bego Novak				✓	✓							✓		3
Marković Tatjana													✓	1
Markić Loro													✓	1
Murić Veljka	✓	✓	✓									✓		4
prof. dr Rakočević Velimir														/
dr Simović-Zvicer Vesna	✓	✓	✓	✓	✓					✓	✓			7
Ulićević Dordije											✓			1

42. SJEDNICA ODBORA ZA POLITIČKI SISTEM, PRAVOSUDE I UPRAVU

DATUM: 13. MART 2014. GODINE

GLASANJE ZA IZBOR ČETIRI ČLANA SUDSKOG SAVIETA
III KRUG GLASANJA

Kandidat/Kandidatkinja	Rifat Rastoder	Marta Ščepanović	Husnija Šabović	Milorad Vuletić	Veljko Zarubica	Draginja Vuksanović	Slaven Radunović	Veljko Vasiljević	Vladislav Bojović	Obrad Goljković	Snežana Jonica	Azra Jasavić	Genci Nimanbegu	Ukupno
Bojadžić Refik														/
mr Bulatović Nikola														/
Laković Bego Novak														/
Marković Tatjana														/
Markić Loro	✓	✓	✓	✓	✓					✓	✓	✓	✓	9
Murić Veljka														/
prof. dr Rakočević Velimir														/
Ulićević Dordije														/

Sa ove sjednice, Skupštini je upućen sledeći:

**PREDLOG
ZA IZBOR ČETIRI ČLANA SUDSKOG SAVJETA
IZ REDA UGLEDNIH PRAVNIKA**

Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu Skupštine Crne Gore predlaže da Skupština Crne Gore za četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika izabere:

- 1. prof. dr VUKČEVIĆ MLADENA**
- 2. ŠLJIVANČANIN DOBRICU**
- 3. dr SIMOVIĆ - ZVICER VESNU**
- 4. LORA MARKIĆA**

O b r a z l o ž e n j e

Skupština Crne Gore, na 12. sjednici prvog redovnog zasijedanja, dana 31. jula 2013. godine, usvojila je Amandmane I do XVI na Ustav Crne Gore.

Amandmanom III u tački 13 člana 82 izmijenjena je jedna od nadležnosti Skupštine Crne Gore, na način da Skupština, između ostalog, bira i razrješava i četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika.

Amandmanom IV u članu 91 izvršena je izmjena na način da u prvom glasanju dvotrećinskom većinom i u drugom glasanju tročetvrtinskom većinom svih poslanika najranije nakon mjesec dana, Skupština bira i razrješava, između ostalih, četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika.

Amandmanom VIII zamijenjen je član 127 Ustava, na način da su članovi Sudskog savjeta u tački 3), između ostalih i „četiri ugledna pravnika koje bira i razrješava Skupština, na predlog nadležnog radnog tijela Skupštine po raspisanom javnom pozivu“.

S tim u vezi Vlada Crne Gore je, 5. septembra 2013. godine, dostavila Skupštini Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Sudskom savjetu, koji je na 24. sjednici Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu, održanoj 18. septembra 2013. godine, većinom glasova podržan. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Sudskom savjetu, Skupština Crne Gore usvojila je na sjednici osmog vanrednog zasijedanja 24. septembra 2013. godine.

U cilju preciziranja pojedinih odredbi ovog Zakona, koje se odnose na postupak izbora članova Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika, grupa poslanika je 21. oktobra 2013. godine podnijela Predlog zakona o izmjeni Zakona o Sudskom savjetu, koji je usvojen na trećoj sjednici drugog redovnog zasijedanja 29. oktobra 2013. godine.

Takođe, izmjenama i dopunama Poslovnika Skupštine Crne Gore od oktobra t.g. predviđene su i nove nadležnosti Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu, na način da Odbor, podnosi Skupštini predlog za izbor četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika. Nadležno radno tijelo Skupštine javno oglašava postupak izbora

članova Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika i poziva sve zainteresovane da podnesu kandidaturu za člana Sudskog savjeta.

Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu je, 13. januara 2014. godine, na osnovu člana 40 Poslovnika Skupštine Crne Gore („Sl. list RCG“, br. 51/06, 66/06, „Sl. list CG“, br. 88/09, 80/10, 39/11, 25/12 i 49/13 od 22. 10. 2013.), kao i člana 13a Zakona o Sudskom savjetu („Službeni list CG“ br. 13/08, 39/11, 31/12, 46/13 od 02.10.2013 i 51/13 od 1.11 2013) raspisao Javni poziv za izbor četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika.

Isti je objavljen u „Službenom listu Crne Gore“, štampanim medijima: „DAN“, ND „Vijesti“ i „Dnevne Novine“, kao i na internet stranici Skupštine Crne Gore, dana 14. januara 2014. godine, dok je u dnevnom listu „Pobjeda“, objavljen dana 15. novembra 2014. godine.

U Javnom pozivu naznačeno je da kandidat za člana Sudskog savjeta, pored opštih uslova za rad u državnom organu, propisanih članom 32 Zakona o državnim službenicima i namještenicima, treba da ispunjava i posebne uslove, propisane članom 13a Zakona o Sudskom savjetu, i to: da ima najmanje 10 godina radnog iskustva na pravnim poslovima i da uživa lični i profesionalni ugled.

Opšti uslovi za rad u državnom organu, koje kandidat treba da ispunjava su: da je lice državljanin Crne Gore, da je zdravstveno sposobno za obavljanje poslova radnog mjesta, da ima propisani nivo kvalifikacije obrazovanja, da nije osuđivan za krivično djelo koje ga čini nedostojnim za rad u državnom organu i da se protiv njega ne vodi krivični postupak za krivično djelo za koje se gonjenje preduzima po službenoj dužnosti.

S tim u vezi, kandidati su bili dužni dostaviti:

- prijavu koja sadrži: ime i prezime, adresu, kratku biografiju kandidata, e-mail adresu i kontakt telefon;
- uvjerenje o državljanstvu ili ovjerenu fotokopiju biometrijske lične karte;
- uvjerenje o zdravstvenoj sposobnosti za obavljanje poslova radnog mjesta;
- diploma ili uvjerenje o završenom nivou i vrsti obrazovanja;
- uvjerenje nadležnog suda da se protiv kandidata ne vodi krivični postupak za krivično djelo za koje se gonjenje preduzima po službenoj dužnosti;
- uvjerenje o potrebnom radnom iskustvu i druge dokaze.

Rok za prijavljivanje kandidata bio je 15 dana od dana raspisivanja javnog poziva.

Shodno gore navedenom, Odboru za politički sistem, pravosuđe i upravu je do 30. januara 2014. godine, pristiglo 12 prijava.

Na 40. sjednici Odbora održanoj 4. februara t.g. potvrđena je ispunjenost uslova propisanih Javnim pozivom, svi kandidati uredno su dostavili traženu dokumentaciju i ispunili formalne uslove kandidature. Utvrđena je lista kandidata po azbučnom redu prezimena kandidata, za izbor četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika i ista je bila objavljena na internet stranici Skupštine Crne Gore, i dostupna javnosti 10 dana od dana objavljivanja.

Spisak kandidata koji su podnijeli prijave – po azbučnom redu:

1. Bojadžić Refik
2. mr Bulatović Nikola
3. Prof. dr Vukčević Mladen
4. Ivanović Miladin
5. Laković Bego Novak
6. Marković Tatjana
7. Markić Loro
8. Murić Velija
9. prof. dr Rakočević Velimir
10. dr Simović- Zvicer Vesna
11. Ulićević Đorđije
12. Šljivančanin Dobrica

Na 42. sjednici Odbora, održanoj 17. februara t.g. sprovedeno je konsultativno saslušanje razgovor sa kandidatima za izbor četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika. U uvodnim riječima predsjednik Odbora je naglasio, da se dana 17. januara t.g. obratio Zahtjevom za davanje mišljenja o postojanju sukoba interesa, u odnosu na obavljanje funkcije člana Sudskog savjeta istovremeno sa bavljenjem advokaturom Komisiji za sprječavanje sukoba interesa. Komisija za sprječavanje sukoba interesa dana 14. februara t.g. Odboru za politički sistem, pravosuđe i upravu, shodno zahtjevu daje traženo Mišljenje, kojim se kaže da: „U smislu Zakona o sprječavanju sukoba interesa za člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika može biti izabrano lice koje profesionalno obavlja djelatnost advokata. Ukoliko advokat, koji je imenovan za člana sudskog savjeta učestvuje u raspravi i odlučivanju u stvari u kojoj on ili sa njim povezano lice ima privatni interes, dužan je da davanjem izjave o postojanju privatnog interesa o tome obavijesti ostale članove u raspravi i odlučivanju, prije svog učešća u raspravi, a najkasnije prije početka odlučivanja.“

Na nastavku 42. sjednice Odbora, održane 12. marta t.g, Odbor se izjasnio o kandidatima, shodno Izmjenama i dopunama Pravilnika o postupku utvrđivanja predloga za izbor četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika, koji je prethodno usvojen na sjednici.

Odbor se nakon tri kruga javnog glasanja opredijelio za navedene candidate.

U prilogu obrazloženja dostavljamo i biografije predloženih kandidata.

Zapisnik sačinila:

Sekretarka Odbora
Slavica Mirković

Predsjednik Odbora
Rifat Rastoder